ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΣ®

Εργοτάξιο Εξαιρετικῶν Αἰσθημάτων ◆ No 120, ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2003, 8,00 €

154 Βιβλία ἀπό τούς Γ. Χρονᾶ, Στ. Κουτσούνη, Παν. Γούτα, Ζ. Βερβεροπούλου, Ἰγνάτη Χουβαρδᾶ, Κων. Ἀσημακόπουλο, Σάββα Μιχαήλ

ΒΙΒΛΙΑ

Χρίστου Παπαγεωργίου: *Μόνιμο Ρεπό*. Ποιήματα. Εκδόσεις Ύψιλον, Αθήνα 2002. Σελίδες 28.

Ο Χρίστος Παπαγεωργίου, *μόνος μέσα στα χρόνια*, μάζεψε δυνάμεις, διένυσε μικρές αποστάσεις –χαρακτηριστικό το μότο του βιβλίου από ποίημα του ομοτέχνου Γ. Μαρκόπουλου– και κατέθεσε το *Μόνιμο Ρεπό*, ευάριθμη συλλογή ευσύνοπτων ποιημάτων.

Αν στην προηγούμενη συλλογή του, (*Απειλή*, 1992), ήταν σαφής η επικράτεια του παρατατικού, ίσως γιατί ο ποιητής επαναβίωνε –πράγμα εφιαλτικότερο– τη φρίκη της πραγματικότητας, τώρα διακρίνουμε μια μετατόπιση στον ενεστώτα, που σηματοδοτεί αλλαγή και στον τρόπο θέασης των πραγμάτων. Ο ποιητής κατασταλαγμένος κοιτάζει θαρραλέα το απειλητικό περιβάλλον, χωρίς θυμό και εχθρική πλέον διάθεση. Αποστασιοποιείται, κρίνει, εκφράζεται και έτσι αμβλύνει την απειλή· γίνεται νηφάλιος παρατηρητής του τρόμου. Προς αυτή την κατεύθυνση συνετέλεσε και η ίδια η ποίηση ως ασπίδα: *Πριν χτυπηθώ μαζί σου / φοράω κράνος την ποίηση*, ή και ιαματική των τραυμάτων του: *Με στολή αλεξιπτωτιστή προσγειώνομαι / κυριολεκτικά σε καιόμενη βάτο ποιημάτων / για να περιποιηθούνε το τραύμα μου.*

Βεβαίως, ο κόσμος του Παπαγεωργίου συνεχίζει να είναι ταραγμένος, επώδυνος, γεμάτος άχθος, φόβο και ανασφάλεια, δυσοίωνος: *Ξημερώνει σε λίγο μια μέρα χαστούκι.* Ένας κόσμος μελαγχολικός, με αλλεπάλληλα ερωτηματικά, με πολλά ίσως ή μπορεί, με πολλούς δισταγμούς και καμιά βεβαιότητα. Αντίδοτο σε όλα αυτά είναι οι μεταμορφώσεις του ποιητή, που οδηγούν σε μια ομοιοπαθητική αντιμετώπιση των καταστάσεων, έτσι ώστε να αποφευχθεί η δίνη τους: *Καπνίζω το χέρι μου / κι απ' τις στάχτες γεννιέται / μια μορφή φιδίσια που με δηλητηριάζει. / Δεν αντιδρώ / και –ω του θαύματος– γίνομαι ολόκληρος / ένα χέρι φιδιού.*

Το κλειδί ωστόσο για την είσοδο στο ποιητικό σύμπαν του Παπαγεωργίου βρίσκεται στο ακροτελεύτιο ποίημα της συλλογής: *Και σαλεύω / με τριπλή υπόσταση. / Έντομο. / Ψάρι. / Τρελός.* Ο ποιητής αισθάνεται φόβο και αποστροφή απέναντι σε κάθε μορφή εξουσίας. Για να αντισταθεί, για να αποφύγει την απειλή συρρικνώνεται σε κάτι μικροσκοπικό και ευέλικτο, –ας θυμηθούμε τη *Μεταμόρφωση* του Κάφκα, όπου ο πρωταγωνιστής μεταμορφώνεται σε σκαθάρι– ώστε, όντας ασήμαντος, να μην ασχολούνται οι άλλοι μαζί του (*έντομο*), και έτσι να γλιστράει και να ξεφεύγει (*ψάρι*). Για να καταλήξει *τρελός*: δηλαδή διαφορετικός.

Τα ποιήματα της συλλογής συναιρούν ρεαλιστικά και υπερρεαλιστικά στοιχεία, γέμουν γλωσσικών εκπλήξεων και διακρίνονται για το προσωπικό ύφος και την απέριττη γραφή του δημιουργού τους. Πρόκειται για ποιήματα βιωματικά, κυοφορούν οδύνη και σπαραγμό και αποπνέουν ευαισθησία και ποιητικό ήθος. Ένας διακριτικός σαρκασμός, ενίοτε αυτοσαρκασμός, και μια διάθεση ειρωνείας αλλά και κοινωνικής κριτικής διατρέχουν το βιβλίο.

Το *Μόνιμο Ρεπό* αποτελεί αναμφισβήτητα ένα βιβλίο με θετικό πρόσημο στην ποιητική πορεία του Παπαγεωργίου.

Αθήνα

Στάθης Κουτσούνης